

ABONY

Szerkesztőség:

II-ik kerület 460. házszám,
 Kovács a lap szellemi vezetője
 illető közlemények küldendők.

Kéziratok vissza nem
 adtnak.

Kiadóhivatal

SZERDAHELYI JÁNOS
 könyvnyomdája, hová
 az előfizetési pénzek, a hir-
 detések és ezeknek díjai,
 valamint a felszólamlások
 küldendők.

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI LAP. — MEGJELEN MINDEN VASÁPNAP.

Előfizetési díj:

Helyben házhoz hordva és vidékre küldve egész
 évre 8 korona, fél évre 4 korona, negyed évre
 2 korona. Egyes szám ára 16 fillér

Felölös szerkesztő:
 TEMESKÖZY GERZSON.

Főmunkatársak:
 VEVERÁN ISTVÁN, BATTIK MIKLÓS.
 Kiadótulajdonos: SZERDAHELYI JÁNOS.

Hirdetmények,

nyiltterek, valamint hirdetési díjak, közvetlen a kiadó
 hivatalhoz küldendők. Nyilttér sorra 1 korona.

Világforradalom felé!

Az elmúlt napokban óriási munkás-
 kizárás akart kitörni Budapesten, melyet
 ideig-óráig meg tudtak ugyan gátolni, de
 mindennap várható, hogy vagy százezer
 munkást a gyárosok mégis ki fognak zárni.

Nemcsak nálunk, de az egész világon
 a munkaadók és munkások között állandó
 háborúság dúl és az ellentétek már a vég-
 sőig kielestedtek. Hol a munkások tizezei
 sztrájkolnak, hol a gyárak felelnek kizárás-
 sal és a béke minden alkalommal csak
 nagy nehezen és rövid időre áll helyre.

Értsük meg, ma már nem a militariz-
 mus adja meg az országok erejét, hatalmát.
 Ma az az ország vezet, erős, hatalmas,
 amelynek virágzó gyáripára, kivitele, keres-
 kedelme van. Ma a munkásság a domináló
 elem, amely a zakatoló gépek mellett viszi
 előbbre a világ sorsát. Ma, ha a gyárak
 megállnak, megszűnik az élet.

És készülnek megállni a gyárak! Nem-
 csak nálunk, Magyarországon, hanem a
 külföldi, hatalmas gyárvárosokban is.

A munkások százezrei, a hatalmas
 proletársereg csak nem áll meg az úton,
 csak törtet mindig előre, hogy jogait és

emberi megélhetését biztosítsa magának. A
 munkás ma nemcsak munkásnak, hanem
 embernek is tartja magát és emberileg akar
 élni. Munkájáért emberi bért, jogot kíván.

Viszont a gyárosok azt mondják, hogy
 tarthatatlan a helyzet. A munkások köve-
 teléseinek nem bírnak eleget tenni, mert
 tönkremennek.

A gyárosok tudják, hogy az egész vi-
 lág szociálistái egyöntetű és általános sztrájk-
 ra készülnek. Valami központi szervezet,
 melynek székhelyét sem tudják, irányítja,
 szervezi ezt a sztrájkot. És a gyárosok erre
 kizárással fenyegetőznek. Ha ti ál-
 talános sztrájkot akartok, mi majd általá-
 nos kizárást rendezünk, becsukjuk a gyá-
 rakat!

Igy lesz munkanélkülivé millió és mil-
 lió munkás, így fog megszületni a minden-
 re kész, elszánt proletársereg és megyünk
 a világforradalom felé!

*

Ez azonban nem fog hamarosan be-
 következni, mert maga a munkás elem
 még nem kapható bizonytalan kimenetelű
 forradalomra, minthogy ahhoz anyagi ereje
 nincs, elszívják azt nagyon is önző veze-
 tők, akik csak szájálnak, — mint legutóbb

is Cegéden egy munkás temetésén — és
 zsebelnek. De a szuronyok milliói sem en-
 gedik a forradalmi törekvéseket érvényre
 jutni és végül a tőke s a munkaadók is
 szervezkednek ily világfelfordulás ellen.

Hogy a tőke és a munkaadók szer-
 vezkedése jogos, az kétségtelen, de, hogy
 eredményre is vezessen, ahhoz az éssen
 kívül a szívnek, a léleknek is nagy szerep-
 kört kell biztosítani, már pedig köztudomású
 dolog, hogy a pénzes zsákok között elcsny-
 ved nemcsak a nemes érzés, hanem a
 józan gondolkodás is.

Temeskőzy.

Tanügy.

Folytatás és vége.

A helybeli m. kir. állami polgári fiú- és le-
 ányiskola az új tanévvel fennállásának 10. évébe
 lép. E határjelzőnél nyugodt öntudattal és meg-
 elégedéssel tekinthet vissza az iskola múltjára az
 intézet vezetősége és Abony város áldozatkész
 közönsége elöljáróság, mert a reáfor-
 dított erkölcsi és anyagi áldozat már is látható
 szép eredményekkel kárpótolva van. Mik azok az
 eredmények? — kérdezhetné valaki, aki nem ismeri
 az intézet működését, vagy aki nem jó szem-
 mel nézi az iskola lezetését. — Aki különbséget
 tud tenni az elemi és polgári iskola között, az
 menten fel fogja ismerni az eredményt azokon
 az egyénekben, akik polgári iskolát végeztek, mert
 nevezetesen azoknak sokkal magasabb fokú intel-

TÁRCA.

Sorsok.

Szánó mosollyal nézzük a lepkét,
 Hogy milyen bolond:
 Amikor dörén lángkörül keringve
 A vesztébe ront.
 Mégis hányan vannak böles emberek. kik
 Éppen úgy élnek,
 Egyre a csalfa lángkörül keringenek,
 Mig bele égnek.

T. F.

***

Akactüznél.

Irta: Györe Pál.

(Folyt. és vége.)

— En olvastam is az újságban — mondja
 Gazsi határozottan — kar is hát a felől beszélget-
 ni hogy a király is szükén volt eddig pénzmag
 dolgában. Katonát meg a császár is tart, meg a
 király is. Hogy a császárnak van-e pénze nincs-e,
 azt nem tudom, de hogy a király már ezután majd
 csak meglesz valahogy, azt tudom. Mert — a hogy
 hallottam Szabadkán — nagyon jó barátja neki a
 Rócsild báró, a kinek olyan rengeteg vagyonja van
 Erről mondják, hogy ez volt a keresztapja a Ru-
 dolf királyfinak s nagyon megsajnálta, mikor meg-

halt. Hogy a Rócsild báró meghallotta hogy a
 király pénz nélkül van elment megint hozzá, s
 hogy a király meg ne akadjon pénz dolgában,
 hát adott neki nagyon sok milliom aranyat.

Itt most elszakadt az elbeszélés fonala, mert
 Gazsi végigszitta a pipáját, meg nagyon bele is
 böleselkedett a pénz, meg a napszám kérdés-
 be, s aligha tudott volna belőle szépszerével ki-
 kilábolni. Pipájából a hamut kiverte a hamvadó
 parázsba; de csakhamar elöszedte kávébarna szí-
 nű, kötött dohányzueskoját s újra megtöltötte na-
 gyon kurtaszaru pipáját. Megpiszkolta a tüzet. Azu-
 tán nagyon óvatosan, szálankint rázogatva rátett
 a tüzre egy marék szalmát. A szalonnasütő nyár-
 véget betartotta a fölesapó lángha, s mikor a nyárs
 hegye tüzet fogott, annak a lágjánál rágyújtott.

A mint szitta a pipát mindig lobbant egyet
 az alkalmas gyújtó lángha s bevilágította a esen-
 desen hoverészó legények arcát, kiknek figyelő
 szeméből látszott, hogy alig várják Gazsi beszéd-
 jének a folytatását. S látszott az is, hogy lelkük-
 ben valami ismeretlen, ködfátyolos képzetek raj-
 zának. A nagyvilágnak, a sorsok intező hatalmak-
 nak éppen csak megsejditett körvonalai.

Gazsi ügyesen rágyújtott s a mint megelé-
 gedéssel eregeti a füstöt, a könnyű, homoki mus-
 kotálydohány finom illata szerteoszlik a levegőben
 kellemesen esiklandoza az elandalodott legények
 orrát. S ez az álomvilágból visszatérte gond-
 latukat a valóságba és sorba elkéregetik Gazsinak
 a zueskoját, úgy hogy kisvártatva valamennyi pi-
 pázva lesi az elbeszélés folytatását, de Gazsi nem
 szól, csak pipázik esendesen.

Már el is feledte tan, hogy hol hagyta abba
 a mesét. De hancut esze külöben is most már

műsfele jart

Hűvös szellő csapta meg a határt, ugyany-
 nyira, hogy a kisbundáját a vállára vetette. Egy-
 szer csak kiveszi a pipát a szájából s megszólal:

— Marci, reggel, mikor gyüttünk, ott az or-
 szágot mellett, láttam en az erdőszélén ölfaraka-
 sokat. Itt nem messze. Lépj el, oszt emelj ide
 egy-két hasábot. Jó lesz a tüzre, mert a szalma
 parázs hirtelen elhamvad, s mégis csak jó lesz,
 ha tüzet fog a hasábvad, azon reggelig is előléskö-
 dik a tüz. Mert en ugy erzem, hogy nagyon hű-
 vös hajnal lesz. Dunarul fúj a szel, aztán legalább
 reggel ha a dologban megemberedik a kezünk,
 jó lesz a tüz: könnyen melegedhetünk.

Marci szó nélkül föltápaszkodik s nekivág
 az erdőnek, a holdvilág pedig, mely eddig egy-egy
 bolygó felhőfoszlánnyal kacérokodott s hol a ke-
 lere bujt, hol meg kíváncsian előkandikált buvó-
 helyéről, most egyszerre tartós barátsággra lépett
 a feleje uszó felhővel, s rejtkehelyén maradvá,
 einkosavá szegődött a lopásra induló legénynek.

A többi legény pedig nyújtózkodva fekvőhe-
 lyét igazgatja.

Nem sokból áll a dolog. A szalmát egyenle-
 tesen elrendezik. Magukra kanyarítják a szűrüket.
 Az elemőzsiás tarsznyát a fejük alá igazítják s
 kalapjukat félrevágva, behelyezkednek a szalmába.
 Az álom pedig?

Már régen ott leselkedik mindeniknek a két
 szeme sarkában s néhány pillanat alatt föltétlen
 ura lenne a tarsaságnak, de . . .

Szabadka felől tompa dübörgés hallatszik a
 esőndes éjszakában. Aztán hallatszik a közeli va-
 sui atjaronál a rampak lecsapodása, majd hosszú
 eles fűt, s egyszerre talpon van a mar majdnem

ligenciájuk van a csak elemi iskolát végzett egyénekénél. A feltünőbb eredmény azonban különösen azokon konstatalható, akik tehetségük, szorgalmuknál fogva felsőbb iskolákban folytatják tanulmányukat, vagy azokon, akik már bizonyos pályán működnek. És hála Istennek, nem esekély azokak száma, akik — bizonyos életpályán működve, vagy felsőbb iskolákban tanulva — halasan gondolnak vissza az alma materre, arra az intézetre, melyben alapképzettségüket nyertek.

E tények meggyőzően igazolják a polgári iskola létjogosultságát s azt, hogy ez intézmény eddig is megfelelt az eléje kitűzött céloknak, a hozzáfűzött varakozásoknak s kétségen kívül ezután sem fog — mert nem terhet el — eddig céljaitól. Ha ez így van, fölösleges városunk lakosságának afőlött töprengeni, hogy a gyermekeket adják-e polgáriba, avagy sem.

A kor halad s a haladó kor megköveteli a fejlődésre képes lénytől: az embertől, hogy vele lépést tartson, azaz bírja a műveltségnek azt a mértékét, amelyet a kor mindenképp előír. Jelen korszakunk is polgári műveltséget kíván mindenkítől, mert enélkül a társadalmi életben boldogulni alig lehet. S minthogy a társadalmi műveltségre az elemi iskola nem képesül, a kor intő szavátára hallgat az a szülő, aki gyermekének továbbfejlesztését, továbbnevelését, a társadalmi életre való előkészítését a polgári iskolára bizza, mint olyan intézményre, amelynek elsősorú célja a polgári műveltség terjesztése. Nem tudjuk eléggé s a legjobb indulattal ajánlani a tisztelt szülőknek azt, hogy gyermekeiket az elemi iskola végzése után a polgáriba járassák. A szülő csak önmagát nyugtatja meg, ha gyermekének megadta az alkalmat arra, hogy a magasabb műveltséget megszeresse. De meg nagyobb a megnyugvása a szülőnek, ha a polgáriba való járatással kiváló tehetségéről tesz bizonyosságot a különben tudományos pályára nem szánt gyermek. S ekkor igenis jogelmé van a gyermeknek a további tanulásra, a szülőnek pedig ok- és természetesen kötelessége az ilyen tehetséggel, bizonyos egyeni kiválósággal megáldott gyermeket tovább taníttatni, legyen a szülő gazdag, avagy szegény, mert hiszen a szegény gyermekeknek is nyújtatik elegendő alkalom és mód arra, hogy ők is rálephessenek a boldogulás útjára. Az élet erre számtalan példával szolgál.

Hogy azonban nem minden gyermeknek sikerül a polgári végigtanulni, eredményesen elvégezni, vagy tanulmányait felsőbb iskolákban tovább folytatni, — okat nem a polgári iskolában, mint intézményben kell keresni, hanem a gyermek tehetségének és szorgalmának hiányában. A gyenge tehetség, főleg ha hanyagsággal is párosul, nemcsak a polgáriban, hanem más fajú iskolákban sem boldogul.

Azzal a felfogással, hogy a polgári iskola

alvo társaság. S amint a keleti expresszvonal feyvesen kivilágítva, teljes pompájában atlebben a pusztaságon, valamennyi legény szajátva nezi a rotáló vasúti, mely, hipp-hopp, itt volt s eltűnt, most az alom. A lokomotív keménye outja a füstöt, mely hosszú szürke uszályként ma ad el utánna. S a keletkező legaramlás egy alatt maradó füst-felhőket oda lödi a legények fele. A kőszentfűst pedig összeölelkezik az akácfa füstjével, amit Marec az éjtel dobott ra a hamvadó parázsra.

Most ismét megriadul a szó a vasútról, a világról. S az utakra, a kik estétől reggelre Szabadkáról Beese is eljutnak az ilyen sebes vonaton. De mar csak immel-ammal folyik a beszéd, mindeniknek sokféle gondolat kavarg a fejében, meg faradtak s a legények, s egy-ketőre álomba merül valamennyi.

Egyszer csak a tanya felől nesztelen léptekkel közeledik egy lompos kutya. Megerezte a sült szalonna szagát, s mar régóta sunyít a közelben. De még zajt hallott, nem merészkedett egészen közel. Most azonban óvatosan lépkedve, összeszedgeti a kenyérhaját. Megis különösen a szalonnát szeretné kiszimatolni. De hát a legényeknek is van eszük, mert a fejük alá tették a tarisznyát. Oda pedig a kutya se mer odanyulni, hanem megnyalogatva a szajaszélet, egyenletes, hosszú léptekkel elbaktat a távoleső kazal tövébe. A fekvőhelyere.

A holdvilág pedig meglegelvén a felhő szelrelnét, széles mosollyal előbujik, s előkelő egykedvűséggel süt le a nyugvó legényekre.

Azután a mindenség merhetetlen esendjét és nyugalmat nem zavarjassemmi. Csak a tűzre dobott akácfabasab pattan nagynéha egyet-egyét.

tulajdonképpen csak a fiúknak való, — szembe kell helyezkednünk. Ugyanis a generációnak, az ivadéknak intelligenciája mindig az anyától függ. Mennél műveltebb az anya, annál intelligensőbb hajla-okkal bír az ivadék. Hogy tehát a társadalom anyaga nemesbülhessen, föltétlenül szükséges a női nemnek magasabb iskolai oktatása. E magasabb iskolazottságot nálunk a polgáriban szerezhethik meg, abban a kulturálműhelyben, amelynek főcélja a leányokból művelt nőket képezni, művelt anyákat nevelni a családnak s így forrását megteremténi egy nelligens, egy művelt társadalomnak, s ezzel nagy szolgálatot tenni az emberi s g nemesbülésének. Mind ezek mellett a porgár végzett tehetséges leányok elől nincs elzárva az út a felsőbb iskolák látogatása elől, amely iskolákra való előkészítés azonban csak másodlagos célja a polgári iskolának.

Szerény elmesfuttatásunk után vessünk néhány pillantást polgári iskolánk 1909—10. tanévi értesítőjének fontosabb adataira.

Igazgatósági jelentés szerint a fiúiskola tanulónak létszáma 33 % kal, a leányoké 7 % kal emelkedett. Amint látjuk, a fiúk arányában nagyobb számban látogatják a polgárit. Ennek oka a kenyérkereseti pályák fele való vergalában leledzik.

Mult tanévben szokatlanul nagymérvű áthelyezés történt, úgy, hogy a tanaristület majdnem teljesen kieserelődött.

Az egészségi állapot igen jó volt. Csak egy haláleset fordult elő.

A fiú- és leányiskola tantestületei 15—15 gyűlést tartottak.

A kisebb esinytevéseket leszámítva, a tanulók jó magaviseletet tanúsítottak.

Hivatalos iskolalátogatás március hó 1- és 2-án volt, amikor Glósz Ferenc miniszteri kiküldött a tapasztaltak felett elismerését nyilvánította.

Több iskolai ünnepély tartatott, így: nov. 19-én, jan. 29-én, mare. 15-én, apr. 17-én, apr. 28-án, május 18-án, május 28-án, jun. 8-án és 23-án. Ugy ezekről, mint a 12 ízben tartott szabad lyceumi előadásokról kedves emlékeink vannak.

A fiú- és leányiskola könyvtára összesen 482 kötet könyvet tartalmaz. A növendékek szorgalmasan olvastak, amennyiben 167 növendék 3182 esetben vett ki könyvet.

A tanári könyvtár Pintér Gyula adományából 200 kötettel gyarapodott.

Az intézet szertári felszerelésének gyarapítására a város ez évben 1331 kor. 10 fillert fordított.

A segítő-egyesület részére a gyűjtőíveken alapító- és tagsági díjak fejében 150 kor. 50 filler gyűlt össze. E célból ismét ívek besajátattak ki. Eme emberbaráti intézményt ajánljuk aldozatkész közönségünk figyelmébe.

Az intézet s annak növendékei a miniszteriumtól kezdve egyes adakozókig számos jöteleményben részesültek.

Nevezetes az intézet életében a miniszter által engedélyezett és segélyezett gazdasági tanfolyam létesítése. A gyakorlóterület 1200 □ öl nagyságú és 3 parcellára van felosztva a gyümölcsfa, szőlő és konyhakerti vetemények termelésére. Látnak a telepet, mondhatjuk, a beállítás nagyszerűen sikerült.

Egy nagyobbabásu tanulmányi kirándulás is tervezetett Fiume, Cirkvenica, Abbáza, Zágrábba. Amint tudjuk, a kirándulás szoreneseseri meg is történt. Erről bizonyára sok szepet fogunk olvasni a jubilaris értesítőben.

Az intézeti ifjusági egyesületek, munk: „Petőfi Önképzőkör” és „Abonyi Lajos Önképzőkör” a jelentésekből kitetszőleg, igen szép munkásságot fejtettek ki. A vezetőket elismerés illeti.

A tornazászlój felszerelése is gyarapodott 484 kor. értéket képviselő eszközökkel, nevezet szerint: 50 drb. gyakorló fapuska, 2 drb. Mauserlein cellövő fegyver és 2 drb. céltáblával.

Az intézet fölötti felügyeletet első helyen a vallás- és közoktatásügyi magy. kir. miniszterium, második helyen dr. Petri Mór kir. tanácsos, kir. tanfelügyelő, harmadik helyen a mindenkori polgári iskolai szakfelügyelő Közvetlen felügyeletet a gondnokság gyakorolja, melynek tagjai a következők: Elnökök: Lévay Mihály apát, esperes plébános és országgyűlési képviselő; jegyző és gondnok: Homokóy István áll. polg. isk. igazgató. Tagok: dr. Blumgrund Naftali izr. rabbi, dr. Halmi István községi orvos, Kiss Zsigmond ref. lelkész, Kóna romy József takarékpénztári pénztáros, Kótyan

József földbirtokos, Liptay György községi bíró, dr. Madarász Adorján járási főszolgabíró, Mészáros Istvan községi másodbíró, Nagy Lajos községi jegyző, Papp Peter községi főjegyző, id. Sivó Miklós nevbirtokos, Szánthó Elek nyug. ref. lelkész és Teszary László lovag. nyug. főszolgabíró.

Az intézetben 10 rendes tanerő, 1 órándó, 3 hitoktató működött.

A tananyag az 1887. és 1908. ban kiadott miniszteri utervek alapján dolgoztatott fel.

A 41., 42., 43., 44. oldalon találjuk a tanulók névsorát az osztályzatok elhagyásával. Mi csak resp. kitalál tudjuk, ez újabb intézkedést annyival s inkább, minthogy jól ismerjük a nyilvános osztályozás eltörlesztet sürgető okokat. Paedagogiai okok nélkül is szükségtelen a nyilvános osztályozás, mert év végén minden tanuló ugyis bizonyítványt kap. Ebből minden szülő megtudhatja gyermeke k. e. éremenyét. A nagyközönség a statisztikában felütdetett adatokból tudhatja meg a növendékek előmenetelét.

Nyilvános tanulója volt az intézetnek (60 leány, 102 fiú) 162. Magantanulója (28 fiú, 10 leány) összesen 38.

Vallas szerint jart a polgáriba (56 fiú, 27 leány) 83 róm. kath. — (3 fiú, 1 leány) 4 ág. hitv. ev. — (22 fiú, 12 leány) 34 reformatus, — (21 fiú, 20 leány) 41 izraelita vagy iszlám tanuló.

A tanítás eredménye, az igazgatósági jelentés szerint is, általában jónak mondható. — Általános jeles osztályzatot nyert a polgári fiúiskola mind a negy osztályból 26 tanuló, általános jó osztályzatot 26 tanuló, legalább elegséges osztályzatot 19 tanuló. Másodrendű osztályzatot nyert 31 tanuló. — A polg. leányiskola mind a 4 osztályban általános jeles osztályzatot nyert 30 tanuló, általános jó osztályzatot 21 tanuló, legalább elegséges osztályzatot 5 tanuló, másodrendű (agyis 1., 2. vagy több elegendenél vegyes) osztályzatot nyert 4 tanuló. A leánytanulók ebebe a tanévben is letrofontáltak a fiukat.

Az 1908/9 tanévben a negyedik osztályt végzett 14 fiú közül 2 otthon maradt, vagyis nem folytatta tanulmányait, 2 gimnaziumba ment, 1 felsőkereskedelmi, 1 katonai iskolába, 6 ipari pályára (nagyon okosan!), 1 kereskedői pályára, 1 irodába.

Negyedik osztályt végzett 13 leány közül 7 otthon maradt (ezekből lesznek, ha az Isten rasegíti őket, derek, művelt gazdasszonyok), — 1 kézimunka tanfolyamra ment, 1 kertészeti iskolába, 1 óvónőképzőbe, 1 tanítónőképzőbe, 2 női kereskedelmi tanfolyamra.

Amint a rapszodikusan elsorolt adatokból látjuk, polgári iskolánk megfelelt a hozzáfűzött varakozásunknak eddig, remeljük ezután sem főgunk benne esalódni. Ezen reményünk a legteljesebb bizalmunkat előlegezi a 10. évebe lépő polgáriiskolának.

Veverán István.

E s e t e k.

(Egy jórávaló eszme.) Általános a panasz a drágaság miatt. A munkaadók panaszkodnak a munkás drágaság, a munkásság pedig az élelem drágasága miatt. A végeredmény tehát az, hogy az általános drágaságnak az élelem drágaság az oka.

Akkor tehát, ha ez így van, valakiknek nagy hasznuknak kell ebből lenni, hogy kiknek, azt igen könnyű kitalálni.

Most azonban csak a munkás drágasággal kívánok foglalkozni.

Ma holnap oda jutunk, hogy munkást sem kaphatunk, kivált mezei munkást, mert a vasút, a köutak építése elvonja a munkást a nehezebb aratási és esepelési munkáktól s inkább megy oda kevesebb bérert is, mert könnyebb és lehabb a munka.

Sokan és sokszor töprengtünk már ezen a nélkül, hogy kivezető útra talaltunk volna.

Egyik — legnagyobb — felekezettünk derék harangozoja aztán megallította Colómbus tojasát s az ő egyszerű, természetes gondolkozásával kitalálta azt az orvosságot, a mit mi valamint a világ bölesek, — a magasabb socialis viszonylatok utvesztőjében bojongva — aligha sűtöttünk volna ki.

Azt mondta ugyanis, hogy a kormány egyszerűen szüntessen be minden állami munkát a julius és augusztus hónapokra s ez által segítve lesz — és pedig radikálisan — a munkás hiányon.

Okos gondolat, jó lenne ezt meg szivlelni nem csak a honatyáknak, hanem a mindenható agráriusoknak is. Ajánlom is szives figyelmükbe.

Költő, szerkesztő és kritikus.

Egy időben, egyik előkelőbb gazdalkodó fia neki adta magát a versírásnak s többször szerencsétlenül hem-nünkét egy-egy „alkotásával,” — melyek közül egyet, a szerk. uzenetek rovatában közöltünk is, elrettentő pelda gyanánt. Többször azonban mar még erre sem vetemedhettünk.

Mit tett a mi „költő” barátunk? El ment Ney Géza szolgabíróhoz panaszra, hogy az ő verseit kifigurázzuk s nem közöljük, mikor pedig azok olyan nagyon szépek.

A szolgabíró meghallgatta a panaszt s hogy valamit mondjon, hát azt mondta, hogy „olyan az a szerkesztő — szerkesztőnek, mint maga költőnek.” Így lettünk aztán mi hárman . . .

Ez a kis epizód arról jutott eszembe, hogy vannak, akik nagy előszeretettel kritizálják a köz-igazgatást; ez is kellene, az is kellene, ezt így kellene, az úgy kellene, a többiek között, hogy ar-tézi kút is kellene még, miért nincs? stb.

A mulatságos a dologban az, hogy többnyire azok kifogásolják a ninesent, akik miatt ninesen. Így vagyunk a fürdővel is. Rengeteg a panasz a fürdő hiánya miatt, de ha egy konzorcium egy kútat kér hozzá, mindjárt kész rá a felelet: „az uraknak nem esináltatunk?”

Pedig nem az uraknak kellene a fürdő, mert hisz azoknak van pénzük különb fürdőre is, mint az abonyi lenne, hanem a szegény embernek, a-kinnek az egészsége a legprimitívebb számítás sze-rint is ér annyit, mint az uré.

Némi változtatással erre is rá illik tehát a fenti ítélet: A panaszos olyan városatyának, mint a városatya panaszosnak.

„Vitám et sanguinem sed avenam non!” (Életet és vert (adunk) de zabot nem.)

MI UJSÁG?

— **Mértékhitelítés.** A kecskeméti mértékhitelítő hivatal tudatja, hogy az idén tartandó időszak körut alkalmával Abony városban október 7.-től 21.-éig terjedő idő alatt fogja a mértékek hitelítését eszközözni s felhívja az érdekelteket, hogy közforgalmi mérő eszközeiket feltétlenül tisztán, por- és rozsdamentesen mulas-sak be, tekintet nélkül arra, hogy mennyi idő óta vannak használatban. A jelentkezés a felek nevei-nek kezdőbetű sora szerint a következő napokon történik:

A—B	október	7.	—	délután.
B—E	"	8.	délelőit,	"
F—H	"	10.	"	"
I—K	"	11.	"	"
L—N	"	12.	"	"
O—R	"	14.	"	"
S—Sz	"	15.	"	"
S—Sz	"	17.	"	"
S—Sz	"	18.	"	"
T—U	"	19.	"	"
V	"	20.	"	"
Z	"	21.	"	"

— **„Mi piroslik ott a sikon távol-ban?”** Kedden éjjel alghar-em ez a régi bús nóta vibrált toronyörünk elméjében annak a nagy pirosságnak a lattára, mely Törtel felé világította meg az egaljat s midőn vagy másfél órai vizsgá-lódás után megállapította, hogy „Talán bizony edesanyam kunyhója”, a barangoknak éktelen félre-vereivel igyekzett fejéből kiverni ezt a szomorú gyanút. Felőran át kongtak a barangok vészesen, idegborzongató intezívítással, magával ragadván a másik torony barangjait is, midőn aztán egy pár fiatal iparos felment az elkeseredett toronyörhöz megmagyarázni, hogy az a pirosság nem az edes anyja kunyhójának pusztulását jelenti, hanem a törteli határban valamely buza-asztag, vagy kazal gyászos elhamvadását nem a toronyör, hanem valamelyik biztosító intezet szívbéli nagy fájdalomra. Arról a tájról megszokhatta volna pedig már az ilyesmit. De hát ki venné rossz neven ezt, mikor ne örögeiben a hold feljöttének tiszteletére is rendezett ily kellemetlen koncertet?

— **Hépesedési mozgalom.** Az el-múlt hóban városunk területén a születések szá-ma 48. Fű 23, leány 25. Rkath. 41, ref. 7. Hazasság kötötett 3. Kettő rk. párok között, egy gör. kel. és rk. párral. Elhalt 45. Ememű 28, nő 17. Rk. 41, ref. 4.

— **Törekvő zenészek.** Rekasí Mihály zenész primas vezetése alatt működő zenekar he-lyesen fogja fel hivatását, amennyiben a közönség fejlettebb igényéhez képest igyekszik zenei tudását gyarapítani. E végből hetek óta egy ügyes gyakor-

lati karmester oktatja a zenekart a legújabb zene-darabokra, amiket aztán a Kossuth vendéglőben tartandó hangversenyeken mutatnak ho a zene-kedvelő és partoló közönségnek. No, ezek az iparkodó zenészek valóban megérdemlik a pár-tolást.

— **Hírek a szomszédból.** Cegléden a nagy gőzmalomban egy 75 mázsás kazán agyon-nyomta Hiller Ferenc bécsi munkást, aki szörnyet halt. Temetésén a szocialisták nagy tüntetést ren-deztek. — Ugyancsak Cegléden Kenéz József 52 éves iszákos kőműves felakasztotta magát s meghalt.

— **Tűz Zagyvarékason.** Forró meleg és nagy szárazságban nagy ijedséget keltett a napokban Zagyvarékason a tűzjelzés. Délelőit 10 órakor a községi töltés mellett ifj. Ignatz Flórián-fele buzarakodó és eséplőtelepen égett 2 esévelt szalma; a gyorsan ott termelt lakosságának sike-rült megmenteni a még esépeletlen gabona aszta-gokat és gépet. Különös szerencse, hogy szélesend volt, mégis megegett 15 kisebb nagyobb kazal szalma s ha az égő zsaratnokok bejutnak a köz-ségbe, beláthatlan veszedelem és szerencsétlenség származhatott volna, mivel a község nagyjából és körös-körül szálás terményekkel van telerakva. A tüzet a gyújtóval játszó, vagy cigarettázó gyer-mekiek okozták.

— **Magas jutalék** mellett ügynököket, utazókat keres ablak-redőnyök elarusítására Schil-linger Simon és Társa ablakredőny gyára, Buda-pest, Gróf Zichy Jenő utca 16. hová írásbeli aján-latok és megrendelések intézendők.

— **Hol vásároljunk zongorát?** Ter-mészetesen ott, ahol garanciát találunk arra néz-ve, hogy jó es tartós zongorához jutunk. Ilyen el-sőrangú, 1881. év óta fennálló és többszörösen ki-tüntetett cég: Hevesi Balázs zongoragyáros utó-da, Budapest, IV. Váci-utca 16. ahol kitűnő, sa-ját gyártmányu zongorákon kívül meg a világ leg-hírnevesebb zongoragyaráinak gyártmányai is rak-táron vannak. Akár hazai, akár külföldi zongorák pedig a legideálisabb kiszolgálás és a legmoltá-nyosabb feltételek mellett szerezhetők be e cég-től. Ajánljuk olvasóinknak, ha zongorára szüksé-gük van, forduljanak teljes bizalommal e jó hí-revű céghez ahol minden egyes zongoráért irás-beli jótállást vállalnak. Erről meggyőződni most különösen alkalma kínálkozik a t. e. vevőközön-ségnek, akik amugy is Szent István napján a fő-városban rándulnak. Prospektust a cég ingyen küld barkinek.

CSARNOK.

Becsületbiróság

(Történik az előre megállapított helyen, dr. Szamar lakásán. Megjelentek: Dr. Szamar és Pofa Pal az egyik fel részéről; Kraki N. és dr. Kuss a másik fel részéről.)

Dr. Szamar: Uraim, azt hiszem, elkezdhet-jük a tárgyalást. Az eset, szerintem, egészen vi-lagos. Felünk nyugodtan üldögélt a kavéház ter-raszán, ujságot olvasva, amikor az önök fele, Perec ur, váratlanul arra jött és könyökével meg-lökte felünket. Felünk megfordult és ezt a kifeje-zést használta: „Na-a!” Egeszen természetesenek találom, hogy önök felünkre nézve ezt a hangot sérelmesnek érzik és a magunk részéről kijelent-jük, hogy hajlandók vagyunk a legmesszebbmenő ciegtetelt megadni.

Pofapál: No hát, nem adjuk meg. Majd mi felünk

Dr. Szamar (folytatva): A feltételeket, ter-mészetesen, önök szabják meg. Jelzem, hogy el vagyunk készülve a legsúlyosabb ajánlatra. Mi igen jól tudjuk, mi a kötelességünk oly társadalmi körök magaslátán, ahol a becsület egyetlen kin-csünk, melynek kényes szövetét egyetlen szó, durva hang is bemoeskitja.

Pofapál: Na ná. Vagy uriember az ember, vagy mosogató rongy.

Kraki (kölhög): Tehát kérem. A dolog ter-mészetesenél fogva és tekintve a . . . izé . . . sér-tes . . . minőségét . . . ödö feltételeink . . .

Pofapál: Na, csak nyomja ki, kis öreg . . .

Dr. Kuss (könnyedén): Azt hiszem, felünk megalégszik kétszeri golyóváltással, tíz lépésről, öt lépés avancee. (Könnyedén.) Aztán persze kard, lovassági kard . . . nehéz . . . (könnyedén) . . . vég-kimerültség . . . (könnyedén) . . . vagy még to-vább . . . ahogy tetszik . . . (legyint.)

Kraki: Mi adhatunk maguknak. Nekünk van szívünk. Ne mór dják, hogy smucsigok vagyunk.

Dr. Szamar (fagyosan): Hát kérem. A lovás-sági kardot elfogadjuk, hanem persz, bandázs nélkül . . . A becsület, uraim, olyan dolog, amivel nem szeretlek tréfálni . . .

Pofapál: Vagy mosogatórongy az ember . . . Dr. Kuss: Pardon, Mi az, hogy bandázs nélküli?

Dr. Szamar (könnyedén): Hát bandázs nél-kül . . . Mi se vagyunk smucsigok . . . Hát bandázs nélkül . . . sőt kötes nélkül . . . meztelenül . . . és ötszöri golyóváltás . . . (neckidühödk) . . . es nyole lépés . . . és hat lépés avancee . . . és löni . . . és szurni . . . és vágni . . . es rugni . . . (ordú) azt hiszi, mi felünk maguktól? Azt hiszi, mi gyávák vagyunk? Nyavalyás! (Röhög)

Dr. Kuss (fagyosan es nyugodtan): Nahát, ez pimasz komizság. Nahát, ez komisz pimasz-ság. Mi mindent adunk, de tullicitálni nem hagyjuk magunkat azért. A pofatok rézagyalat! Ötszöri golyóváltás se elég? Hát még mi kellene? Gum-ut nem kellene az orrotokra?

Dr. Szamar (dühösen): Nem! A becsület az becsület (üti az asztalt) es meg egy-zer be-csület, und nohemól és akinek nem tetszik, bujjon a sárga fenébe. Nyavalyapiszok!

Pofapál: Vagy mosogatórongy az ember . . .

Kraki: Ni, még ez a görbarom is beszél?

Pofapál (ordít): Igeus beszélék! Én nem vagyok görbarom! És maga a görbarom! Hordár! Piszokember!

Kraki (ordít): Sikkasztó! Bűdös!

Pofapál (ordít): Nem is igaz! Maga a bü-dös! (Rug)

Kraki: Rugsz? Még rugsz? (Pofoz)

Dr. Szamar (közbelep, de Kraki öt is meg-pofozza)

Dr. Szamar (dühösen) Nahát, ez már mégis disznóság! Hogy jön ez az ember ahoz, hogy itt engem pofozzon?

Dr. Kuss: Ugyan, ugyan . . . nyugodtabban, uraim . . . nyugodtabban . . .

Dr. Szamar: Na ja, az nem ugy van . . . Hogy pofoz ő engem? . . . Majd megtanitom! . . . Holnap tizkor várom a lakásomon . . .

Kraki (dühösen) Én is önt! . . . a lakáso-mon! . . . Érti?

Dr. Kuss: Ugyan, Kinder, micsoda butaság? Csak nem fogtok komolyan összeveszni?

Dr. Szamar: Az nem ugy van . . . Pofozni nem lehet. Vannak határok . . . Az ember ordít, de nem pofoz . . .

Dr. Kuss: Na jól van, ez gyerekség . . . Komoly ember nem gyerekeskedik ilyen számár-ság miatt . . . Na, evikipuszi . . .

Dr. Szamar: (makaesul) Nem, nem, pofozni mégse szabad . . . Vannak határok . . . Meg köp-ni is inkább szabad. Engem nem lehet . . .

Kraki: Magát? Magát le sem köpöm!

Dr. Szamar: (dühösen) Na látja! Ilyen pi-masz még mindig! És még így akarja, hogy ki-béküljek! Nem, nem!

Dr. Kuss: Na, na, ugyan-ugyan, béküljetek ki, hisz így nem lehet tárgyalni . . . (Krakhoz): Na, bekülj ki! (Dr. Szamarhoz): Na gyorsan.

Dr. Szamar: (kedves duzzogással) Nem, nem, Nekem ne mondja, hogy le se köp!

Kraki: (nemesen) Hát jólvan. Tudja mit, ne veszekedjünk, leköpöm! (Leköpi, Általános kibekülés. Csök)

Dr. Szamar: (ünnepélyesen) Ezek után te-hát, azt hiszem, folytathatjuk a tárgyalást . . . Felem nem riad vissza a legmesszebbmenő . . . tehát lovassági kard. . . nehéz kard . . . ban-dázs nélkül . . . ötszöri golyóváltás . . . mert a lovagisság uraim. . .

Pofapál: Helyes! Vagy zsentlmén az ember, vagy mosogató rongy . . .

(Folytatják a tárgyalást):

I z é.

Lisztpiaci árjegyzék.

— Flégner Géza gőzmalma heti jelentése. —
 GO ás liszt 33 fillér. — O-ás liszt 33 fill. — I-es liszt 32 fill. — II-es liszt 31 fill. — III-as liszt 30 fillér. — IV-es liszt 27 fill. — V-ös liszt 25 fill. — VI-os liszt 23 fill. — VII-es liszt 17 fillér kilója. — Fehér rozsliszt 21 fill. — Vegyes liszt 14 fillér kilója. — Búza és rozsz korpa 860 korona mázsája. — Búzahaj 4 korona. — Söpredek liszt 7 korona 100 kilóként, csak nélkül. Tengeri: 100 kiló 13 — kor, 1 veka 3 — korona.

É R T E S I T É S.

Szives tudomására hozzuk, hogy **Abonyi Közgazdasági Bank**
Részvénytársaság

Abonyban 1910. augusztus hó 16-án

kezdi meg működését a régi gyógyszerár helyén.

Intézetünk a bank, takarékpénztári váltóüzlet minden ágazatával foglalkozik:

Elfogad pénzbetéteket takarékpénztári könyvecskékre 5% kamatozással.

Leszámitol- és visszleszámitol váltókat, utalványokat, kötelezvényeket.

Folyószámla hitelt nyújt fedezet ellenében.

Kölesönt nyújt (lombard) mindennemű értékekre; mint részvényekre, járadékokra, sorsjegyekre kedvező feltételek mellett.

Kölesönöz óvadékokat és bánatpénzeket kölesöndij ellenében.

Bevált és leszámítol szelvényeket.

Elfogad értékpapírokat és más értéktárgyakat megőrzés és kezelés céljából.

Elvállalja váltók és utalványok beszedését.

Jelzálogos kölesönt nyújt és törlesztéses kölesönt ad ingatlanokra 20, 30, 50 évre a legkedvezőbb feltételek mellett.

A t. gazdaközönség különös figyelmébe ajánlja gazdasági gépraktárát, amelyben a gazdaságban szükséges összes gépeket a legkedvezőbb feltételek mellett a legjutányosabban beszerezheti.

Gépeinket az ország legelsőrendű gyáraiból szerezzük be és így minőség tekintetében is a legnagyobb biztosságot nyújthatjuk.

Miután sikerült a legelső biztosító társaság képviselőjét átvennünk, **elvállalunk mindennemű biztosítást**, u. m.: tűz, baleset, élet, stb.

Üzletkörünk művelésére a legnagyobb gondot fogjuk fordítani, miután e célra a legszélesebb körű összeköttetések állanak rendelkezésünkre.

Amidőn tisztelettel kérjük arra, hogy velünk minél nagyobb mértékben összeköttetésbe lépni sziveskedjék, ígérjük, hogy főtörekvésünket az fogja képezni mindenkor, miszerint ügyfeleink érdekeinek szemmel tartásával a legkedvezőbb feltételeket állapítsuk meg, hogy ezáltal a legfokozottabb bizalomban legyen részünk.

Tisztelettel

Abonyi Közgazdasági Bank részvénytársaság.